

# ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyiltírt sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Laptulajdonos:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Megjelenik vasárnap és esütőnapok.

## A zombori állami tisztviselők és a fizetés felemelés.

Hosszas és alapos megfontolás, közel tíz évi adatgyűjtés és készülődés, körültekintő szervezkedés után az állami tisztviselők sorsa Széll Kálmán kormánya alatt a jobbra fordulás reményével kecsegtetett. Sok ezer család létfenntartása, még több szép reményt elhervasztott Tisza István programbeszéde, mely a teljesen megérett, Lukács pénzügyminiszter által részleteiben is kidolgozott, és a képviselőház pénzügyi bizottságban már letárgyalt javaslatot hatályon kívül helyezte.

Általános forrongást idézett elő Tisza e nyilatkozata a tisztviselői karban. És méltán. A kenyér, a megélhetés, a létfenntartás a megérdemelt munkabér általános elégtelenséget kelt — hisz ezt látjuk nemcsak hazánkban, hanem egész Európában a szociális kérdések külforrása e nagy probléma megoldására van alapítva.

Zomborban is megmozdultak az állami tisztviselők, és újlag kopogtatnak a nemzetgyűlés ajtaján — nem alalmazni kérik, hanem a jól megérdemelt munkájuk bérért. Kétszeres okuk van a zombori állami tisztviselőknél

újlag felemelni kérésüket: A fizetés aránytalansága a teljesített szolgáltatásért, — és Zombor horribilis drágasági viszonyai miatt, — hol az élet a fővárosi élet drágaságával egyenlő.

Üdvözöljük e téren a zombori állami hivatalnoki kar mozgalmát, mely eddig türelemmel várt, kért, — de most már joga van követelni. A létfenntartás jogosságától nem lehet a tisztviselői kart megfosztani.

Most, midőn a Tisza kormány az állami tisztviselők méltányos és jogos kérelmeiket fizetésük rendezését a napirendről levenni szándékozik, és holmi „javítás” címűn akarja e nagy és mélyrekiható szükségletet kielégíteni, — az „állami tisztviselők zombori egyesülete” is megmozdult érdekei megvédelmezéséért és az alábbi petíciót intézte a képviselő házhoz:

### Mélyen tisztelt képviselőház!

Széles körökben mély megdöbbenést okozott, a közvetlenül érdekeltet pedig egyenesen lesújtotta a helyzetnek olyatén kialakulása, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésének a végmegoldás küszöbéig ért ügye ujabban ismét visszakerült az előtanulmányok útvesztőjébe, az adatgyűjtés bizonytalan kimenetelű és tetszés szerint kinyújtható stádiumába.

A legfelsőbb trónbeszédben kilátásba

helyezett megoldástól a képviselőház pénzügyi bizottságának szövegezéséig minden jel azzal biztatott, hogy a magyar állami tisztviselők mostoha helyzetén végre-valahára segítve lesz. Minden arra mutatott, hogy évek hosszú sorának elszenvedett nyomorúsága, az a végtelenül lealázó s apró részleteiben minden leírás képességgel dacoló helyzet, melyben az állami tisztviselő, a mai nehéz és a fogyasztóra kétszeresen súlyosodó gazdasági viszonyok közt, az anyagi jólét s az ezen alapuló szellemi előrehaladás Tantaluszaként egyik napról a másikra vergődni kénytelen, immár megszűnik; s bárha tudtuk, hogy állapotunk egy csapásra nem fordul rózsásra, mégis az a remény biztatott, hogy fizetésünk korszerű rendezésével az élet harcában megvethetjük lábunkat az anyagi biztos existencia szilárd alapjában s okos gazdálkodás valamint a gazdasági erőik egyesítésében lassanként megtaláljuk azokat a feltételeket, melyek a magyar állami tisztviselők karát a súlyos anyagi gondok által nem zavart, a közszéles érdekében elannyira kívánatos jólétre segítik.

Ennek a reménynek immár csaknem vége van.

Azáltal, hogy a fizetésrendezésbe új kategóriákat vonnak bele, a keret elannyira kitér, hogy annak betöltése szükségképpen maga után vonja a fizetés-javításnak,

## A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

### Betyár becsület.

Nem a romantika talajából, hanem célszerűségi tekintetből támadt az a különös állapot, hogy Magyarországon hosszú időn keresztül békés, tisztos polgárok rendes tributumot fizettek a lársadalom nyíltan bevalótt ellenségeinek, a kősa betyároknak. És nincs adó, amelyet oly készséggel és olyan pontosan fizetett volna a magyar. Sohasem maradt hátralékban és az adószedőnek sohasem kellett kényszereszközöket alkalmazni.

A földesur kiadta az utasítást a béresgazdának, hogy amikor és ahol a betyárok jelentkeznek, ki kell nekik szolgáltatni a komenciót. A kamarában mindig készen állott számukra, szalonna, oldalas, kenyér és pálinka. Ahogy jöttek, úgy kapták. Elvértve nagy tisztességtudással egy kis pénzt is kértek. Szerényen, néhány forintcskát, amit sohasem tagadtak meg tőlük. Ismétlem, a birtokosoztály szívesen szubvencionálta ezeket a kriminális alapon szervezkedett közkereseti lárságokat. Mert a vármegye a maga szegényes hatalmi eszközeivel nem tudott a közbiztonságról gondoskodni. A deres ugyan

permanenciában állott, de a mogyorófpálancán nem volt konsolidáló ereje. Ugy megszokták, mint a nyeregbenülést. A birtokos embereknek maguknak kellett gondoskodni a személy- és vagyonbiztonságról. És erre a legalkalmasabb módnak kínálkozott komenciót adni a betyároknak. Az így létrejött kétoldali szerződést a szerződő felek pontosan betartották. A földesur nem keresett a betyárokkal szemben törvényes olalmat s a betyárok nem bántották a komenciótadó tulajdonát. Megfértek egymással. Jogállapotnak tekintették.

Ózveggy Kálmán Lázárné, mióta a nagy tisztántúli birtokot maga kezelte, ha csak tehette, személyesen, jelen volt a komenció kiszolgáltatásánál. Nem akarta, hogy a béresek megkurtiltsák a betyárokat. Az energikus, katonás földesasszony nagy tiszteletben állott a betyárnép előtt. Közeledtére még a legsötétebb arcu bunyik is alázatos hunyászkodással szedte le fejéről a kalapot. Ha ünnepnapokon lévedtek hozzája, a komenció felül egy gödölyét vagy malacot is kaptak, amit ott a tenyán nyomban el is költöttek. Ilyenkor egy-két kulacs borral tatarozták a komenciót.

Minden kevés beszéddel járt.

— Itt a titek, mehettek Isten hírével. De egy nyári 'este a komenció szabályos átvétele után a földesasszony megszólította az egyik betyárt, az öreg Mátét.

— Egy kis sorom volna kenddel, kerüljön be a házba.

Máté szótlanul követelte a nemzeti asszonyt. A tornácra letette a zsiros kalapot és megigazgatta hosszan lelógó deres haját. Mikor a parádés szobába érték, Kálmánné erősen szeménn nézett a betyárnak.

— Máté, a boldogult uramtól hallottam, hogy kednek van egy kis becsülete.

— Hát csak akad, nemzeti asszonyom.

— Nohát legyen is. Látja kend ezt az üvegszékrenyit, tele van ezüstneművel.

A betyár odanézelt.

— Sok szép jószág, — mondotta.

— A javarésze nem az enyém, hanem a kis hugomé, aki az urával Taljánországba szakadt.

Tudom, a huszárkapitánnyal.

Azzal. Itt hagyta nálam a családi ezüstöt, hogy viseljem gondját.

— Jó helyen hagyta.

— Nohát efelől az ezüst felől akarok szólni kenddel. Én a jövő léten elutazom.

— Taljánországba.

a „javítás“ címét keserű gúnnyal kiszatírozó minimumra való leszállítását. Anélkül, hogy a törekvés komolyságát kétségbe vonni akarnók, tartunk tőle, hogy a mozgalom végmegállapodása oda jut, hogy a segítség későn jön s emellett elannyira összezsugorodik, hogy bajainkon többé nem segít.

Mert bajok, kérlelhetlenül sujtó nagy bajok pusztítanak a mi sorainkban és sem a mélyen tisztelt képviselőház, sem a közvélemény általában nem is sejtik, hogy különösen a kisebb fizetési állami tisztviselő háztartásában s maga és családja fenntartásának mily nagy a nyomorúság, abból a tisztviselő jelen helyzetében menyire ki van zárva a kibontakozás lehetőségének gondolata is s mily lesújtó ennek állandó tudata úgy a tisztviselő hivatásszerű munkájára, mint családjának anyagi és szellemi javakban való ellátására s magának a jelen idők legkegyetlenebb harcában küzdő állami tisztviselőnek emberi mivoltára nézve.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az általában csekély fizetési s állandóan nyomorral küzdő állami tisztviselők nevében és érdekében emeljük fel esdő szavunkat, kérve, hogy a magyar állam tisztviselőinek jobb sorsra érdemes és a hazánkban nem is oly régen annyira fontos szerepet vívó középosztály társadalmi tevékenységének folytatására hivatott karát gyors segítségével részesíteni méltóztassék. Mert a késés minden napja újabb áldozatokat taszít a romlásba s mennél később következik be fizetéseink rendezése, annál kevesebb hasznát látja a most küzdők nevezendéke.

A midőn a közélet minden, de minden tényezője vallja, elismeri és hirdeti; a midőn a gazdasági és nemzeti élet kérelketlenül logikája megítámdhatatlanul kimutatja, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan és az állami tisztviselő existenciája bizonytalan, akkor valóságos Golgotán hajtják végig az állami tisztviselőt, a kinszenvedések oly kegyetlen játékát üzven a folytonos bizta-

tással, ígérettel, sőt megkezdett törvényhozási munka ígéretével, majd annak visszavonásával, meg ismét kétes értékű kecsegtetésével, mely innen-onnan a felénk hangzó szó komolyságába veteti hittinket teljesen megingatja és végkifejülésében belekergeti a tisztviselőt a politikai élet hullámaiba, kárára, vesztére a gondozására bízott állami feladatoknak, — kárára, vesztére önönmagának.

Ettől félünk és attól, hogy a további huzavona a magyar állami tisztviselők lelkiületét a békés kibontakozás bevására helyett agresszív lépésekre fogja tüzelni s mivel ez visszabátás nélkül nem maradhat, attól tartunk, hogy ezzel az egész kérdés leszorul a napirendről.

Mivel napnál világosabb, hogy az állami tisztviselők csak igazait védik, mikor az államhatalom nem is dús, hanem csak kielégítő támogatás sürgetik s mivel meg vagyunk arról győződve, hogy a fizetés-rendezés gyors megoldása minden érdekelt tényezőre nézve egyaránt imminens fontosságú, azért törhetetlen honfíú bizalommal járunk a mélyen tisztelt Képviselőházhoz, kérévén, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot minden további halogatás nélkül napirendre tűzni, azt önállón, minden más, a magas kormány legutóbbi enuncziójában foglalt heterogen kategóriákra való kiterjesztés nélkül letárgyalni és a p. ü. bizottság szövegében contemplant fizetések leszállítása nélkül elfogadni méltóztassék.

Kik egyébiránt maradtunk a mélyen tisztelt Képviselőháznak

Zomborban, 1903. évi november hó 18-án

alázatos szolgálai  
az „Állami tisztviselők zombori egyesülete“:  
Megyesi Ferencs Dömötör Pál  
titkár. elnök.

- Nem, Pöstyénbe a sánta fiammal.
- Az Endre urfival?
- Azzal. Ott leszünk két hónapig. Az ezüstöt nem vihetem magammal.
- Itt maradhat, — jegyezte meg a betyár.
- De félek, hogy lába támad.
- Nem hinném. . .
- Kéndre akarom bizni, hogy vigyázzon rája.
- Nem lesz hiba.
- Rábizhatom?
- Tisztára. Itt lesz az egyik szemem.
- Akkor jól van. Mehet Isten hírével.
- Minden jól kívánok.

A betyár nagy megiszteltetésnek vette ezt a bizalmat. Mert a sok fajta becsület között a betyárbecsület csak olyan rátartós, mint a többi. A két hónap alatt az öreg Máté buszszor is megfordult a kastély körül. Mikor a nemzetes asszony a nagy üveges hintón hazakerült, este beállított az udvarra. Ez alkalommal nem a komencióié, hanem egy szíves, elismerő szóért.

Csunya meglepetés várt rá. A nemzetes asszony szikrázó szemekkel fogadta.

— Pusztuljon innen ehadta sehonnaija? Új gyanóra biztam, kutyára szalonnát. . .

- Micsoda? — kérdezte a betyár ámulattal tátott szájjal
- Hát az, hogy elvitték az ezüstöt.
- Nem lehet az, kérem.
- Nohát jöjjön, nézze meg az üres szekrényt.

Es megint odavezette a üvegszekrényhez. Az bizony tisztára volt fosztva. A betyár komor, ráncos homlokkal nézte az ezüst helyén támadt ürességet, aztán kemény, határozott hangon megszólalt.

— Ne tessék bánkódni, előkerüli az egy szálíg. . .

Azzal sarkon fordul s neki indult az éjszakának. Ez a megrögzöttl össz ember soha olyan nyomorultnak nem érezte magát, mint ezen a sötét éjszakán. Hajnalig ott koválygott a nagy pusztaságon. Elhatározta, hogy addig nem lesz nyugalma se neki, se másoknak, míg a lopott ezüst vissza nem vándorol a szekrénybe. Mindult nyomozni. Sorra járta a hírhedt orgazdákat, főlhányatta velük a vermetket. Sok lopott jószág került a szeme elé, de ezüst sehol: Hetekig folytatta a kutatást, aközben lovat is lopott, hogy könnyebben járhatson utána a dolognak.

(Vége köv)

### \* A Kossuth-párt leszerelt.

A Kossuth-párt tegnap tartott nagy értekezletén hosszan tartó és nagy vita után szavazással döntötték el a leszerelés kérdését. Kossuth indítványát 48 szavazattal 26 szavazat ellenében az értekezlet az obstrukcióz abban hagyása mellett döntött.

\* **Az új párt Ujvidéken.** Bánffy Desző új pártot alakított. Az új pártnak megvénkben is vannak hívei. Ujvidéken — mint tudósítónk jelenti, — a párt megalakulása végett nagy mozgalmat indítanak meg. Az új párt Ujvidéken is gyökeret vert. A mozgalom élén dr. Szabó Lajos, dr. Kohn Károly, az ujvidéki szabadelvűpárt ezidőszent is alelnökei. Balla Árpád volt függetlenségi pártelnök, Wimmer Károly stb. különféle pártállású férfiak állanak. Az alakulást a napokra tervezik, addig is erősen gyűltik az aláírásokat. Eddig 27-en irták alá a Bánffy párt ívét. A szabadelvűpártban nagy nyugtalansággal néznek az új alakulás elé.

### Városi közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága f. hó 3-án borsódi és katymári Latinovits Pál főispán ur Ó Máltóságának elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Gyurisits György főjegyző, Dekker Pál, Lang Gyula, Latinovits Szaniszló tanácsnokok, Poeskay Sándor t. ügyész, dr. Poppovits István főorvos, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Popp György kir. pénzügyigazgató, Kerekes János kir. ügyész, Sztankovits György kir. főmérnök, dr. Alföldy Árpád, Fejér Gyula, Bittermann Nándor, dr. Konyovits Dávid és Kozma László bizottsági tagok.

Mindenekelőtt havi jelentések tárgyalattak és pedig:

Hauke Imre polgármester jelentése szerint a tanács iktatóba beérkezett 1470 ügydarab, a melyhez hozzáadva az előző havi hátralékot elintézendő volt 2108 ügydarab.

A községi bírósághoz beérkezett 278 ügydarab, melyek mind elintéztettek. A rendőrkapitánysághoz beérkezett 968 drb, melyből 922 elintéztetvén, hátralékban maradt 46 drb.

Tíz eset nem fordult elő, a közbiztonság kielégítő, eltoloncoltatott 6; áttoloncoltatott 13 egyén. A városi összes pénztárak november 24-én a fennálló rendelet szerint megvizsgáltattak és rendben találtattak.

Dekker Pál tanácsnok jelentése szerint az árvai iktatóba beérkezett 191 drb, melyhez hozzáadva az előző havi hátralékot elintézendő volt 195, melyből 187 drb elintéztetvén, hátralékban maradt 8 drb.

Dr. Poppovits István jelentése szerint az általános közegészségi állapot úgy a városban mint az összes tanyaosoportokon kiválóan kedvező volt. A heveny fertőző kórok közül a diphteritis esetek, melyek a mult hónapban valamivel nagyobb számban fordultak elő e hó második felében csak nagy ritkán mutatkoztak.

Városunkban az általános körmozgalom nem volt oly élénk mint máskor ezen időszakban. A kedvezőtlen és nedves időjárás behatása által a toroknak lobbos bántal-

mai merültek fel nagyobb számban, de kedvező körlefojlyással.

Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota nem volt teljesen kielégítő, a mennyiben a gyermekek között a toroknak lobbos bántalmái elég nagy számban észleltettek, — a Bánati elemi iskolában pedig diphteritis esetek is merültek fel.

A beteg tanulók az iskolától addig távollattartattak, a míg orvosi bizonyítvánnyal nem igazolták, hogy a betegség ragályosága megszűnt.

A népmozgalmi adatok teljesen kielégítőek voltak, amennyiben 47 halálesettel szemben az élve született gyermekek száma 88.

Meghalt e hóban összesen 47. Nevezetesebb halál okok a kezelő orvosok és a halottkém meghatározásai szerint: vese-született gyengeség 3, görcsök 9, bélhurut 3, tüdőgyulladás 3, tüdőgümőkór 8, vizeletbetegség 4, agykori végkimerülés 3, egyéb betegségek 10.

Orvosrendőri szempontból megvizsgáltattak a helyi piacz élelmi cikkeit, melyek teljesen kifogástalanoknak találtattak.

A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint november hóban befolyt:

I. Egyenes adóban	61304 K. 40 fil.
II. Hadmentességi díjban	185 K. — fil.
III. Bélyeg és jogilletékben	8408 K. 03 fil.
IV. Fogyasztási és italadóban	7750 K. — fil.
V. Tanítói nyugdíjban	14 K. 80 fil.
VI. Országos betegápolási pótadóban	1408 K. 48 fil.

Az elmúlt hóban sem fizetési halasztás sem időleges házadó mentesség nem engedélyeztetett.

A kir. ügyészség szerint a zombori kir. törvényeszkői fogházban összesen 45 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

1. Jogérvényesen elítélt: elzárásra 6, fogházra 8, bürtönrre 17, fogházra 3, felebb-alatt álló vizsgálati fogoly 7, elítéletlen vizsgálati fogoly 4. A fogház felszerelése, élelmezése és tisztaság tekintetében panaszra ok nem volt.

### A hét története.

A politikai helyzet mulatságosan válságos, mondhatnók súlyos. A paratl-ülésekre felelő technikai obstrukció már oly nagy mérvben folytatja aknamunkáját, hogy vagy a kormány vagy saját maga fog fölrobbanni. A politikai válságban más elsőrangú szerep jutott annak a kezdeményezésnek, hogy a függetlenségi Kossuth-párt nagyobb része hajlandónak mutatkozik a kormánynyal békel tárgyalásokba bocsátkozni. Ezt jelentős fordulatnak tekintik, de nem fogják fel tulságos optimiztikusan. A függetlenségek közt is vannak még elegend, akik folytatni akarják a harczt. A szabadellenzék persze, minden kompromisszimmal le akar beszélni és föl akar bontani a függetlenségek és a miniszterelnök között, a mi nehezen fog sikerülni, mert a közvélemény már megelégette az áldatlan dulakodást. Az utóbbi napok pedig oly alacsony nivóra súlysztetették a parlament tekintélyét, a melyre eddig csak a Reichsrat adott példát. Feszült várakozással nézünk a Kossuth-párt jövő álláspontja elé, a

mely hivatva van eldönteni az obstrukció folytatását vagy megdöntését.

Oszták politikai körökben azt hangoztatják, hogy, Koerberrel legfelsőbb helyen nincsenek megelégetve s Ausztriában abban a pillanatban beáll a kormányválság, mihelyt Budapestről megjö a híre annak; hogy gróf Tisza István meglörte az obstrukciót.

Az országközi vásárnál nem kell egy pillanatra sem rosszra gondolni. Nem a dunaparti fényes, új parlamenti palotáról van szó, a melynek cziradás, arannyal, festményekkel, ékes hajlékában mostanában ugyancsak sűrűn csapódik a fejekhez a hazával való úzerkedés, a hazaárulással való vádak ezrei. A Sándor-utczai jó, öreg ország-názáról esik szóbeszéd, a mely mélabusan borzonghat a feledés homályában. Most azonban ki fog benne is gyülni az élet és a magyar háziiparnak az ország minden részéből felhalmozott termékeit fogják a főváros előkelő hölgyei jótékony czéla eladni.

Vége megmozdult a Szabaságharc szobrának az ügye is. A pályázatol már nagyvégre kihirdették, csak az a fő, hogy szobrász-művészeinknél megihlene ez a fonséges téma; hogy a szabaságharcz-szimboluma méltó legyen ahhoz a fonséges nemzeti küzdelemhez.

Lassan kitünik, hogy a remesi-had-bírótság tárgyalásai alkalmával, a Dreyfus-ügyben való vallomások legnagyobb része hamis volt. Legutóbb maga Grubelin a vezérkar levéltárosa ismerte be hamis tanúságát, s így már megindult az akció, hogy a világra szóó pört újabb revizió alá vegyék, hogy teljes fényt derítsenek rája, s hogy a meg-hurczolt Dreylusnak már nagyvégre visszaadják erkölcsü-reputációját.

Az olasz diákok Ausztria-ellenes tüntetése még egyre tart. Legutóbb Ferenczében tört ki a tüntetés, s az oszták magyar konzulatust állandó őrizet alá vették, mert az olaszok dühe, a konzult sem kiméli meg.

A helyzet Oroszország és Japán közt változatlanul feszült. Ugy látszik, mindinkább nehezebbre válik a hadsereg és a flotta türelmetlenségének felkentartása. Egy londoni távirat szerint Oroszország és Japán közt megakadtak a tárgyalások.

Jelentékeny művészi eseménye volt a héten fővárosunknak. A M. kir. Operaházban először adták Puccini Pucca című daljátékát. A mű hatása, a maga verizmusával, mély hatást gyakorolt a közönségre. Izgató rémes jelenetei oly megrázó hatást gyakoroltak, a melyből a sikerre következtelhetünk.

A főváros többi színházaiban is lázasan, serényen folynak a munkák. A Népszínházba sikert aratott Verő a Menyecskek című három egy felvonásos népszínműve, a melyben Blahéz csillogtatta ősz talentumát. A Vigszínházban már csak fél sikerről számíthatunk be a »Flirt nagysámról«, míg a Magyar Színházban szintén telt házakat okoz a »Kis kofa« című oporet.

Az Adria eltűnt szép hajója csakugyan annak a nagy magyar poetának

sorsára jutott, a kinek dicsőséges nevét hordozta a magyar tengeren. Nyomtalanul eltűnt, és senkisé meg tudja, hogy a »Petőfit« hol érte a pusztulás.

A szerb tisztek — szavazni fognak. Még pedig arra, hogy Sándor király megelégetése hazafias tett volt. Masin ezredes felolvasást is tartott rögtön, hogy helyzetét tisztázza. Aztán három napi gondolkodást ad a tiszteknek, hogy a július 11-ki forradalom mellett vagy ellene nyilatkozzanak, de katonai »becsület-szavával« biztosította őket arról, hogy senkit sem fognak felelősségre vonni érzelmeiért.

Az a kalandos hír jár Rómába, hogy Ausztria-Magyarország Görögországgal is katonai konvencziót fog kötni, a melynek csak egyetlen oka és czélja lehet: Albánia. Ez a konvenczió ellensúlyozása akar lenni annak a katonai egyezménynek, melyet Olaszország Montenegroval kötött hét évvel ezelőt.

Borzalmas büntényt lepleztek le fővárosunkban a héten. Azert iktatjuk ezt ide mert páratlanul áll a maga nemében. Kis leányok felbontották a temetők sírjait s a halottakat megfosztották. S a mi még érdekesebbé teszi az esetet, az, hogy a bűnösök mint gyereksorba vannak még.

Sahara császárja I. Jakab nem tördök a gúnynyal ő tovább halad a megkezdelt uton. Még a híres afrikai utazól Stanyeylt is bámulatba ejtette, s mint értesülünk hadserege szervezéséhez fogott. Hát mi jó uralkodást kívánunk neki, s részünkről ajánljuk, hogy egy anachista ministert is válaszson a kabinéjébe.

A tudományak ismét nevezetes hete van. A dróttalan távirat problémája egy lépéssel tovább haladt. Blachnon, német mérnök kifundálta annak a módját, hogyan lehet a villamos hullámot megregulázni, hogy oda menjen, a hova küldik, és onnan jelentsen érkezést, a honnan várják. Ezzel megoldotta a villamos hullámok irányításának módját, a mely kétségtelenül nagy szenzációt keltett a tudományos világban.

## Hirek.

\* **Szegény gyermekek felruházása.** Bizonyos gúnymosolyal szokták az asztaltársaságok czimeit és czéljait emlegetni, azonban így télviz idején midőn azok, az összerakott fillérekből az igazi szegényeket felruházzák, méltán eismerést és dicséretet érdemelnek. Nálunk Zomborban, a Horvátovics féle Elephánt-hoz címzett vendégúben levő »technikusok asztaltársasága« — különböző czimeken befolyt önmegadózatási úszegből az idén is, mint egyébkör, e napokban 6 leány és 5 fiú gyermeket ruháztak fel Gehring Ede és Martin Tivadar főmérnökök jelenlétében.

\* **Városi bizottsági tagok választása.** Zomborban a városi bizottsági tagok választása f. hó 10-én lesz megejtve. A választási idő reggel 8 órától megszaktítás nélkül d. után 4 óráig tart. Választó az, a ki az 1903. évi képviselőválasztók névjástromába fel van véve. Belváros egyet választ. Jelöltek: dr. Gombos Ignác ügyvéd és Bárány Zsiga kereskedő; — felső város egyet

választ, jelöltek: Mayer István kereskedő és dr. Bikár Voin ügyvéd; Szelencsében: dr. Mayer Nándor ügyvéd és Dr. Duhony János orvos.

† **Egy bácskai főúr halála.** Katkovni és vognini idős Chotek Rezső gróf, az Enns főúrtti és alatti tartományok örökös aijtón állója, császári és királyi kamarás és a magyar főrendiház örökös tagja tegnap délelőtt Futtakon meghalt. A korporsót december 5-én szentelték nagy gyászompával a futtaki kegyuri templomban, azután pedig Alsó Korompára szállították, a hol az elhunytat dec. 8-án helyezték örök nyugalomra a család sírboltjában. A beszentelési gyászszertartáson részt vett az egész környék intelligenciája, nagy nép tömeg és ott volt az előkelőségek között Latinovits Pál főispán is, ki személyesen condoealt a gyászbá borult családnak. Az elhunyt főúr, a ki nagybátyja Hohenberg hercegnének, a trónörökös feleségének, 1822. febr. 12-én született Millanóban. Atyja Chotek Herman gróf nőül vette Brunsvick Henriette grófnőt és a család e címen nyerte a korompai uradalmat hazánkban. Az elhunyt gróf korán atyánlan lett és magyar nagytája budai házában nevelkedett. A középiskolát Budán és Nagyszombatan, a bölcsészetet és jogot Pesten végezte. Azután Orczy Béla báróval beutazta Bácsmegeye fölszólítására Hollandiát, hogy az ottani csatorna és téglából épített országútrendszert tanulmányozza tekintettel az Alföld viszonyaira. Tapasztalatai alapján később kísérletet is tették a Bácskában, Chotek gróf sírjén vett részt Bácsmegeye és Pozsonymegye közügyeiben. 1848-ban Andrassy Gyula gróf és ő, mint korjegyzők szerepeltek a magyar főrendiház Pesten tartott első ülésében. 1848 óta a gazdászatra adta magát és sok dolgot adott neki a szerb felkelők által elpusztított futtaki uradalmanak helyreállítása. Mint Czevics, a Rudolf trónörökös vadászatairól ismert birtok ura. Virilis tagja volt a hortvát tartománygyűlésnek, a melynek tárgyalásain csak Rauch bán alatt volt egyszer jelen.

\* **Pribil Ernő búcsúztatása.** Pribil Ernő vármegyei főügyész nyugalmos vonulása alkalmából — tisztelői barátai és volt hivatalnok társai búcsúlakomára gyűltek össze a Knipi Gáspár vendéglőjében. A vármegyei hivatalnokai csaknem teljes számban jelent meg, — úgy a közeli járások főbírái és jegyzői. Több felkészültökben ünnepelték a távozót.

\* **Baja város közgyűléséből.** Baja város f. hó 7-én tartja rendszerint közgyűlését. A 36 pontból álló tárgysorozatnak leginkább megemlítésre méltó része a Ferenczrendiek kertjének kisajátítása. Ez a kert kisajátítás vérszerrendezés szempontjából igen fontos és lényeges. A Ferenczrendiek kertje óriási területen belekeződik a belváros kellő közepébe és kopott, rozstart falkerítése elcsúfítja a várost. De a legnagyobb baj az, hogy a belváros kellő közepén terjeszkedő nagy — és elhanyagolt — zöldes kert éppen ott áll a város fejlődésének útjában, a hol a legnagyobb volna az építkezési kedv. A terv, hogy a Ferenczrendiek kertje egy hatalmas térré alakítsák át és itt lenne a központi piac, h a heti vásárok és esetleg az országos vásárok lennének tartandók. A főter, a hol most van egy része a piacnak, parkiroztatnék. Ha ez sikerül, úgy oly szép teret nyer Baja, a minő kevés van vidéki városokban. A főter rendezésére különben van is már egy 20 ezer koronás alap. A közgyűlés napirendjére nincs azonban kitűzve egy rendkívül sürgős ügy: a színházépítés ügye. Úgy látszik ez a dolog ismét halasztást szenved, már pedig a „Bárány” nagystermében színlelőadás nem tartható s éppen azért sürgősen kellene megoldani ezt a

kérdést. A tárgysorozat egyik pontja szerint Baja város a V. H. O. Sz. alapító tagjai sorába fog lépni.

\* **Színházi műsor.** Vasnap d. u. „Petaud Király udvara” Delibes bájos zenéjű operettje kerül színpadra Lévy Margit és Lányi Edittel — este: „Sárga csikó” Ösepreghy Ferenc ismert kitűnő népszimfonia műve lesz a műsoron. Balláné Csik Irén mint népszimfonia énekesnő ez estén mutatkozik be közönségünknek. — Hétfőn Ohnet György nevezetű világhírű francia regény és szimfonia írónak érdekfeszítő szimfonia „A vasgyáros” kerül színpadra elsőrendű szerepkiosztásban. Kedden újdonság — itt először — „A postás fiú” (The messenger boy.) A heti műsorok egyik legérdekesebb attrakciója ez a bájos, fülbemászó zenéjű angol táncos operett — melyet vidéken Balla K. társulata adott először — s mely színtársulatunk egész személyzetét foglalkoztatja. A rendkívül nehéz és fáradszó ballettáncok betanítását Láposy Gusztáv a társulat ismert balletmestere végzi. A budapesti Magyar Színházban 2 évadon át legvonzóbb műsordarab volt — s több mint 140 előadást ért meg, Lévy Margit, Lányi Edith, Peterdyné, Petyerdy Elus, Balla K., Petyerdy S., Czákó Vilmos, Szénássy Gy., Virágh Ferencz, Vitéz R. és Tihanyi Vilmossal a főszerepekben. Balla K. a snáidig Pott kapitányban egyik legkitűnőbb alakítását mutatja be. — Szerdán — újdonság „Első vihar” Herczeg Ferenczétől. Csütörtök — újdonság „Halálös csend” José Echegaraytól a Nemzeti Színház műsorából. Péntek — újdonság „Ninnis” operette a czimszerpben Ballánéval.

\* **Uj lap vármegyénkben.** Zentán új lap indult meg. Címe „Zentai Összetartás”. Miután Zentán már van egy hírlap „Összetartás” czim alatt megjelenő, — és az új lap e lappal külső alak, betű, beosztással majdnem ugyanazonos, — e két lap között az összetévesztés könnyen megeshetik; — bár e kép lap két ellenkező irányzatot szolgál.

\* **Uj napilap Budapesten.** Fővárosi tudósítónk írja: Hírlapiról és képviselői körökben elterjedt hírek szerint január 1-én egy új szabadelvű párti nagy napilap jelenik meg, melynek — hír szerint — Gajári Ödön lesz a főszerkesztője.

\* **Árucarnok szövetkezet Zentán.** Amit Szabadkán évek óta csak megakarnak csinálni, azt a zentaiak minden hosszas tanakodás mellőzésével megcsinálják. A zentai iparosok, mint tudósítónk írja: árucarnokszövetkezetet alakítanak. Az alakuló ülést f. hó 13-án tartják meg, amelyre a szegedi kereskedelmi és iparkamara Szabó Gyulát küldi ki, hogy a szakfelvilágosításokat megadja és hogy az iparosok munkájának sikerét minden tekintetben előmozdítsa.

\* **Téli kikötők Bácsvármegyében.** A téli kikötők állapotára és befogadó képességére vonatkozó adatok: 1) A sugovici (bajai) téli kikötő. A bejárat a rendes kis vizállás alatt 15 méterre van kikotorva, maga a medence belső része helyenkint mélyebb, az állam által kikotort rész 2 méter. Ebben a kikötőben 120 normál hajó és 40 malom fér el. A téli kikötő a Ferenc-esatorna részvénytársaság tulajdonát képele, van jóváhagyott szabályzata és díjszabása. 2) A palánkai téli menhely. Ezen téli menhely a palánkai Dunaszakasz szabályozása folytán készült, felülről egy a legmagasabb viz fölé felérő keresztgáttal van védve, míg oldalról eddig csak egy méterre felérő kőből álló párhuzammú védi, tehát teljes biztonságát még nem nyújt. Bejárata 25 méterre van kikotorva, a medence ennél mélyebb. Jelenleg 30—40 hajó található benne menedéket. 3) A baracscai téli kikötő. E kikötő bejárata 25 méterre

van kikotorva. A 2 méter vizállás alatti területen elhelyezhető 57 normális, esetleg megrakott uszály, vagy 31 keresek gőzös, a kettő és egy közötti területen 25 darab üres, az 1 és 0 közötti területen szintén 25 darab üres normális uszály. Ezen től, menhelyen elfér tehát 107 normális uszály melyek közül 57 terhelhet, vagy 31 keresek gőzös és 50 darab üres uszály. Ezenkívül az 0 vízfeletti területen elhelyezhető még mintegy 25 hajómalom. 4) Az ó-becei téli kikötő. A Ferenc-esatorna torkolatának Obecseré való átelyezése folytán ott egy 600 méter hosszú és 100 méter széles medence létesített, melybe 16 méter széles és 70 méterhosszú kettős szilipen lehet bejutni. A medence természetes folytatását a Ferenc-esatorna képezvén, e telelőben több száz hajó található biztos menedéket. A kikötői szabályzat és díjszabás meg van állapítva.

\* **A vármegyei jegyző egyet-új tagjai.** Bács-Petrovaszról és Csantavér községek 100-100 korona összeggel alapító tagul beléptek a vármegyei jegyző egyletbe.

† **Halálozás.** Atanitzky Athanáz nyugd. szabályi jegyző e napokban elhunyt.

\* **Jegyzői helyettesítések.** Matkovits Béla főszolgabíró a járásához tartozó Apatini községben az I. aljegyző állásra Lukács Gyulát; II. od aljegyzőnek Neuzser Amint I. irnokk Prohászka Józsefet, II. od irnokk pedig ifj. Köpp Ödönt fokozatoselejtéssel helyettesítette és végre isnokk Zimmermann János apatini lakost kinevezte.

\* **Iskolaorvosok a tanítók ellen.** Az országos közegészségügyi egyesület iskolaorvosai szakosztálya a múlt héten tartott ülésén kimondotta, helytelen a tanítók ama mozgalmá, amely a népiskolákban is beakarja hozni az egyházamba való tanítást. Csak néhány iskolaorvos akart a kísérlettel próbát tenni, a többi azonban Liebermann Leó egyetemi tanár véleményéhez csatlakozott, hogy ezt meg sem kell próbálni, mert bizonyos, hogy elemi iskolai gyermek népszünetekkel sem tud három órán túl szellemi munkát végezni egy húzamban.

\* **Álarozos bál Hodságon.** A hodsági tisztviselő otthoni társas egylet, mely a hodsági társas élet fejlesztésében már eddig is dícséretes eredményt tud felmutatni, — nagyszabású álarozos bállal vezeti be Hodságon az idei farsangot. Az egylet a következő meghívót bocsájította ki: A Hodsági Tisztviselő Otthon 1904 évi január 9-én álarozos bált rendez. Saját ezen czélra kibővített helyiségeiben. A bevonulás kezdete este 9 órakor. Belépő díj 1 korona. Csak meghívottak és ezek vendégei jelenhetnek meg. Álarozosok incognitója biztosítottak.

\* **Jubileum.** Zenta városának két legidősebb hiválnoka: Dudás Lajos polgármester és Bakay Jenő v. iktató e hó 10-én töltik be 30 éves hivatalnokai működésüket. Ezt a hosszú időt mindketlen megszakítás nélkül, szorgos munkában töltötték.

(A „Tanító Sorsjáték” huzása, mint hivatalosan értesítenek bennünket, december 23-án visszavonhatatlanul meg fog történni. A sorsjegyet tekintettel arra, hogy a főnyeremény 30,000 korona értékű gyómantékszer s a többi 999 nyeremény is mind nagybecsű értéket képviselnek és hogy a sorsjáték tiszta jövedelme a tanítóegyletek jötkövény intőzményei s a „Budapesti Újságírók Egyesülete Segítőalapja” javára fordítatnak, igen kellendők s ma már nem sok sorsjegy vár eladásra. A sorsjegyek minden dohánylőzsében kaphatók, ára 1 korona.)

(Védekezés a gyermekbetegségek ellen akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha

a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamajolaját fogyaszt, mely özélra legajánlatosabb a Zoltán-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

(**Köztudomású**, hogy köhögés, rekedtség és elnyájkódsásnál legbiztosabban hatnak a világhírt Egger-féle Mell-pasztilák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. — Kaphatók minden gyógyszerárban és drogueráriában. Doboza I K. 2 korona. (Próbadoz 50 fillér.) Főraktár: Nádor gyógyszerár, Bpest, VI., Aiczi-kört 17.

(Mindenkinek szívesen díszíti lakását szetettre nagyobbzabású fényképeivel. Ez a legalkalmasabb s legelőbb alkalmi meglepetés vagy karácsonyi ajándék. Örömet fogadja bárki az ilyen meglepetést akkor is, ha kedves halottait örökíti meg a nagyobbzabású fénykép. Kit csak egy parányi fénykép is emlékeztel kedves halottaira, ne mulassza el azt nagytani.

Schön Adoll könyvkereskedése 7 koronáért vállal ily nagytulajdonú szép bronz-ezüst kivitelben passpartoutval egyért.

(**Orvosi körökben** már rég fémert tény, hogy a Ferencz József keserűvizet valamennyi hasonló vizet, tartós has-hajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozatlan Ferencz József keserűvizet.

## Színház.

Szerdán Sardou darabja „A csapodár” volt műsoron. A mű egyike Sardou tartalmatlan darabjainak, mert három felvonáson keresztül egyébb sem történik, mint, hogy egy vállalkozó kis özvegy (Tarján) holmi lehetetlen és valószínűtlen esz-közökkel küzdi barátján (Gerőfi) férjéből (Balla) a csapodárság ördögét. Maga a cselekvény sovány, a helyzetek, melyeket Sardou produkál költőileg majdnem valószínűtlenek, így e kevésbé ügyes darabot még a nagyon jó előadás, melyben részvett, sem tudta hatásossá tenni. A czimz szerepet Balla játszotta kiváló alakítási képességgel és jobb darabhoz méltó buzgalommal, úgy hogy mégis csak az ő sokoldalú tehetsége kis élénkséget vitt a darabba. Tarján is jól játszta a barátón — illetve komorna szerepet és hozzájárult ezáltal a sikerhez. Gerőfi minden igyekezet mellett szintelen és egyhangú (!) volt, Peterdy meg a féltékeny Riverolból egész Lotty ezredeseibeli Raját csinált.

Béldi Izor nagy operettjét „Katalin” adták esztűrtökön. Maga a darab ismeretes már, annak a kis hadnagy történetét mondja el, ki még a hatalmas czárnó szerelmét is megvotta, mert egy egyszerű kis leányt szeret. Mindezt sok szép és érdekes zeneszám tarkítja, mely az operette kiválóságát képezi. — Az előadás egyike volt a legjobbaknak, és legszínesebbeknek. A czimz szerepet Balláné játszotta igazi czárnó méltósággal, de még inkább aratótt nagy tetszést gyönyörű és mély érzelmű énekével. Játékában benne volt a hatalmas czárnó büszkesége, énekében meg a szerelmes asszony egész szíve és érzelme. Germain hadnagyt Lévay játszta és énekelt végig szépen és nagy hatással, kedves megjelenésével különösen a II-ik felvonásban ragadta el a közönséget. Anicót Peterdy Etus adta sokkal több bájos kedvességgel és meglepő egyszerűséggel mint hanggal. Fransacot Tihanyi M. królta, de az atakból bohózi szerepet csinált és éleceivel nem egyszer talán kissé izléstelen is volt. A többi szereplők is mind jól játsztak, a rendezés és kiállítás fényes és gondos volt.

A zenekar játékán kívül dicsőretet érdemel Porányi és Magyarai hölgyek meg-

Lápossy balletmester kozáktáncza, melyet meg is kellett ismételnök.

Pénteken Peterdy Sándor és Etelka jutalomjátéka kép Sudermann híres színműve a Pillangócsat a került színre. Talán nem is szűnmű ez, hanem a nagyvárosi kelletlen életéből vett tucatszós képek a Sudermann híres és ismert, a részleteket fürkéző alaposágával. Winkelmann (Peterdy) fia Max (Tihanyi V.) el akarja venni, mert atyja is akarja Elzát (Tarján), ki Keszer (Szénássy) szeretője, de Rózsika (Peterdy Etel) Max iránti szerelméből elmondja az igazat, a saját feláldozását, melynek jutalma boldogsága lesz. Mindvégig feszült figyelemmel kell a darabot halgatni, mert minden szava, sora érdekes. — Az előadás kiváló volt és abban is Peterdy Etelkái a legnagyobb érdem, Gyermekes bájjal játszott, melyet később a szerelem változtat át tudatos erőlylő. Jó volt Tarján Elzija, Gerőfi Laurája sem volt rosszabb a rendezés, kitűnő Nogradiné özvegye különösen a IV. felvonásban. Winkelmann szerepét Peterdy kreálta bámulatos élethűséggel a cynismus mintaképe volt, Szénássy Keszerje, eredeti és elsőrendű cabinetalka Tihanyi M. tanítója, jó és érzékes Tihanyi Vilmos Maxja. Az egész előadás lelkes hangulatával nagy hatást ért el. K. D. dr.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. L. úrnak Zombor. A lap zártakor tehát elkészítendő érkezett. Egyébként sem tettük volna közzé, mert tudósítottuk meggyőződés-szerű kritikáját korlátozni nem szultuk. Építelő-e egy vita vagy nem — tisztán fölfogás dolga.

D. L. úrnak. Czikke nem közölhető, mert újat nem mond. Azt mi már több ízben nem csak mondtuk, de bizonyítottuk is, hogy az illető nemcsak maga, de mája és veséje is szerelvis. Ne esdálközök hát legutóbbi farizeuskodásán.

K. S. Cs. ó b. Képvisező választás lesz-e hamarjában vagy nem, a J. Istenek tudják. De hogy az a bizonyos úr többet ez életben nem lesz megválasztva, az bizonyos.

S. R. Zombor. Bob hercegenben a couplet Tihanyi énekelt, hogy mily talló volt, arra a publikum általános derűsége a bizonyíték.

## Tanügy.

### Polgári iskolát Bezdánnak.

Bezdán kulturális életében a f. tanév jelentékeny haladást jelent. Ugyanis néhai Knip Ferencz által a községnek iskolai czélokra hagyományozott házban tetemes átalakítások után a f. hóban a két tantee-rem elkészült és bennük a tanítás meg is kezdődött. Az eddigi nyolcz tanerő mellé még két tanítónői állás rendszeresítettven, a 60 pályázó közül Schmitasz Aranka és Janda Matild okl. tanítónők választattak meg.

Ezzel most már megszűnik — legalább egyelőre — az a lapokban is már ismételt ten említett tulzsfultság. De azért mondjuk egyelőre, mert a tanszemélyzet szaporítása csak az alsó osztályok javára történt, ahol — a tulzsfultság — természet-szerűleg legnagyobb volt. De ezen intézkedés maga után vonja, hogy 1—2 év múlva a felső osztályok lesznek tulzsfultak, és a bajon való további segítés sokáig el nem odázható.

A bajon ugyan majd 1—2 tanítói állás újabb rendszeresítése által is lehet segíteni. De ezzel egy kilencz ezer lelket számláló nagy község kulturális igénye nincsen megoldva. Ezt a haladókó kívánata szerint csak egy felállítandó polgáriiskolával lehet és kell rendezni. E lapok hasábjain már vagy tíz év óta ismételt szavá tétetett a polgáriiskola felál-

lításának szükségessége. Eltekintve, hogy a törvény szerint már 30 év előtt kellett volna ilyen iskolát felállítani, az értelme-sebb iparosok és földművelők körében mindinkább és inkább érelődik az a meggyőződés, hogy úgy anyagi mint erkölcsi szempontból mily óriási hiba volt elszalasztani azt az alkalmat, amidőn Apatin helyett Bezdánt kínálta meg a felsőbb tanhatóság a polgáriskolával. Most már csak belátják, hogy Apatin sokat köszönhet közgazdasági és kulturális tekintetben polgáriskolájának.

Most a dolgot nyélbe ütini a község részéről nagyobb nehezséggel jár, mert a községnek, mint erkölcsi testületnek anyagi helyzete lényegesen rosszabodott. Akkor a pótdó volt is, nem is (számos éven át nem volt); most a pótdó mintegy 60%-ra rug és — hir szerint — további lényeges emelkedésre van kilátás. De azért erős akarattal most sem lehetetlen, sőt ha a község iránytadó faktorái buzgó igyekezettel utána járnak, okvetlenül sikerül is. A bezdáni polgáriskola ügye, ugyanis nem egyedül lokális ügy, hanem az egész vidéknek közérdeke, mely az egy-séges magyar nemzet kiépítésében lényeges szerepre van hivatva. Bezdán egy magyar sziget, mely körül van véve ugyszólván kizárólag idegen ajku községektől, Dunán innen, Dunán túl. Távoli német községek lakói eddig is előszeretettel hozták ide fiaikat a magyar szóra. Minő varázserje lenne e községnek, ha polgári iskolája volna? A polgári iskola tehát közvetve és közvetlenül Bezdánnak anyagilag is érdeke, nemcsak erkölcsileg és szellemileg; de a magyar nyelv, magyar szellem terjesztése által nemzeti kulturmissiot is hivatva volna szolgálni. Azért nem volna nehéz a magas kormányt meggyőzni, hogy a politikai viszonyok tisztultával köteleességének ismerjék a szaporítandó polgáriskolák rendszeresítése alkalmával Bezdánt is számításba venni. Ez annyival is inkább méltányos volna, mert még csak rövid 1—2 év előtt tervbe volt véve, hogy a községi népis-kolát államosítják.

Érdeklődéssel várjuk a dolgok fejleményét és hallomás szerint az itteni irányt adó körökben megvan a komoly igyekezet, hogy említett irányban érvényesítsék a közjó érdekében buzgalmat. Meg vagyunk győződve, hogy megyénk közszerepében és tisztetben álló főispánjától kezdve az összes illetékes megyei ténylezők leghathatósabb támogatására számíthatnánk, ha a tett mezejére kerülne a dolog.

N.

Bori óknak; kik a bort savanyúsággal asszalták, retik egyíteni, minemnek eőtta a

**WATTONI-FELE**

**GISSHÜBLER**

szőlőművelés

**SAVANYÚSÁG**

Jániható: E vin kösbombótt a bor savát és az italnak kelte kellemes, ingerlő mellékhat ad, annélkül, hogy a fokotára festend.

**Nyiltér\*)**

**MERCUR** váltóüzleti  
részvénytársaság  
BUDAPEST, V., Fűrdő-u. 3. sz.  
vesz és elad  
vidéki takarékpénztár- és bankrésztve-  
nyeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat  
és azokra, valamint minden egyéb  
értékpapírt és sorsjegyre igen előnyös elveleget folyósít.  
Bank- és tőzsdéügyekben szakszerező tevékenységgel ingyen szolgál.  
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.  
A u. kir. szab. osztálysorsjáték felhárított helyére,  
Sorsjegyek csekely havi részletfizetése, előnyös sorsjegytársaságok.  
Sorsjegybiztosítási, legelőször díjazásos kivonatára bementve  
**Rövid levelezéim:**  
**MERCUR.** Budapest, FÜRDŐ-UTCA.  
Részvénytőke korona 1,000,000.

\*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal al fel-  
lősséget a szerk.

9442/903, tkvi szám.

**Arverési hirdetmény kivonat.**

A zombori kir. törvényszék mint telek-  
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bács-  
brestováci takarékpénztár végrehajtató-  
nak Márkus Adolfné Perlesz Katalin vég-  
rehajtást szenvedő elleni 5000 korona tő-  
kekövetelés és járulékaik iránti végrehaj-  
tási ügyében a zombori kir. törvényszék és  
járásbíróság területén lévő O-Szivaczon  
fekvő az öszivaczi 1840. számú betétben  
foglalt Márkus Adolf és neje Perlesz Ka-  
talin nevén álló A. I. 1—2-szorozat alatt  
foglalt 839. és 840. hr. 335. ö. i. számú  
jóságtestből Márkus Adolfné Perlesz Ka-  
talin fele-részben megillető jutaléokra 1034  
korona 50 fillérben ezennel megállapított  
kikiáltási árban az árverést elrendelte, és  
hogy a fennebb megjelölt ingatlan az  
**1904. évi február hó 18-ik** napján  
délelőtt 10 órakor O-Szivacz község házá-  
nál megtartandó nyilvános árverésen a meg-  
állapított kikiáltási áron alul is eladati fog.  
Arverezni szándékozik tartozni az  
ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben,  
vagy az 1881: LX. (cz. 42 §-ában jelzett  
árfolyammal számított és az 1881. évi no-  
vember hó 1-én 8333. szám alatt kelt m.  
kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában  
kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-  
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881:  
LX. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénz-  
nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről  
kiállított szabályszerű elismervényt átszol-  
gáltatni.

Kelt Zomborban, 1903. évi november  
hó 26-ik napján.

A zombori kir. törvényszék mint te-  
lekkönyvi hatóság.

**Radány,**  
kir. tszéki bír.

**Pénzt, sok pénzt,**

havonként 1000 koronáig kérészet min-  
denki tisztességessen minden szakisme-  
ret nélkül.

Küldje be címét E. 477. jellege alatt  
a következő címre: Annoncen-Ab-  
teilung des „Merkur“ Mannheim.

17085. sz. 1903.

**Temesvári vásár-hirdetés.**

Az idei temesvári Szt.-Miklós

**országos vásár**

I. évi december hó 17-től bekaráig december 21-ig fog megtartatni.  
Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra  
— december hó 17-től csütörtökön reggel  
5 órától kezdve — meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi november hó 28-án.

A városi főkapitányságtól

**BANDL REZSŐ**

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár.  
Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és  
iparvásár.

\*\*\*\*\*  
Ohajj! Kőhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak.  
Eljjen! Egger mellpastillai,  
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.  
Doboza 1 korona és 2 korona.  
Próbadoboz 50 fillér.  
Fő- és szétküldési raktár:  
„Nádor“ gyógyszer-tár  
Budapest, VI., Váci-körút 17.  
Egger mellpastilla a csakhamar meggyógyított.  
Kapható Zombor: Mihajlovits István, Schwarz Emil, Tarczay István, Temesváry József gyógyszer-táraikban.  
\*\*\*\*\*

VÉDJEGY  
Schutz MARKE  
J. FASSBENDER  
Schutz MARKE  
Schutz MARKE  
Schutz MARKE  
**FASSBENDER-FÉLE**  
FÜGEKÁVÉ  
A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.  
Kapható:  
Mayer István urnál Zombor.

**Minden háziasszony**  
vdvőzölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávéát használja.  
Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál mekérjen egyszerűen malátá kávéát, hanem mindig határozottan Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Ara csomagonként 50 fillér.  
500 gramm.

Kathreiner-féle  
Kneipp malátá kávé  
egész szemekben  
Kathreiner-féle malátá kávé  
München.

# A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Ervényes 1903. évi október 1-től. — Giltig vom 1ten Oktober 1903.

Oda				Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.				Vissza						
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	lv. sz.
11.20	7.15		2.40	3.10	10.10		BUDAPEST k. p. u.	érk.	10.55	7.05	9.50	1.05	6.55	
2.44	12.33		5.47	7.57	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	7.32	11.50	5.05	9.46	1.56	
2.51	1.32	4.45	5.66		5.30	ind.	SZABADKA	érk.	7.27	10.53	7.34	9.34	1.21	7.10
	1.51	4.20			5.57		Csantavér			10.21	6.59		12.56	6.14
	2.18	4.52	6.27		6.26		Bács-Topolya			9.57	6.34	9.02	12.34	5.17
	2.44	5.20	6.42		6.54		Hegyes-Feketehegy			9.27	6.02	8.46	12.06	
	3.05	5.44	6.56		7.18		Vorbász			9.01	5.39	8.33	11.48	
	3.26	6.17			7.38		Ókveér			8.36	5.11		11.29	
	3.44	6.39			8.07		Riszacs			8.16	4.50		11.13	
4.23	4.06	7.05	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	5.51	7.51	4.24	7.50	10.52	

Oda		Szabadka—O-Becse.		Vissza	
V. v.	SZ. v.	ind.	SZABADKA	érk.	SZ. v.
4.40	1.30		Bekova	8.51	5.25
5.08	1.58		ZENTA	8.07	4.58
6.19	4.50	ind.	Ada	6.40	3.40
7.47	5.27		Mohol	5.26	2.19
8.10	5.42		Bács-Petrovorszellő	5.05	2.02
8.20	6.02		O-BECSE	4.39	1.37
8.56	6.28	érk.		4.10	1.19

Oda		Szeged-Rókus—Zenta.		Vissza	
V. v.	SZ. v.	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	SZ. v.
4.15	2.00		Rószke	8.51	5.41
4.40	2.23		HORGOS (136)	8.28	5.19
4.58	2.42	érk.	Horgos	8.07	5.01
5.01	2.50	ind.	Bács-Martonos	7.57	4.49
5.20	3.09		Ókanizsa	7.39	4.31
5.43	3.32		Adorján	7.25	4.17
6.04	3.54		ZENTA	6.56	3.53
6.29	4.19	érk.		6.30	3.28

Oda		Szabadka—Baja.		Vissza	
SZ. v.	SZ. v.	ind.	SZABADA	érk.	SZ. v.
4.50	1.47		Csikéria	9.29	12.43
5.25	2.22		Bácsalmás szőlők	8.56	12.10
5.38	2.34		Bács-Almás	8.43	12.57
6.03	2.54		Almás	8.24	11.48
6.09	3.00		Bikity-Borsod	8.19	11.33
6.34	3.26		BAJA	7.54	11.08
7.03	4.00	érk.		7.17	10.32

Oda		Baja—Ujvidék.		Vissza	
V. v.	SZ. v.	SZ. v.	ind.	BAJA	érk.
4.00		1.15		Bajaszállás	9.15
4.11		1.25		Vaskút	9.08
4.25		1.38		Gara	8.53
4.51		2.01		Rügycsa	8.32
5.09		2.16		Sztanisice	8.17
5.37		2.39		Gákova	8.00
5.56		2.56		Nenadies	7.36
6.15		3.14		Zombor (érk.)	7.15
6.25		3.23	érk.	Zombor (érk.)	7.05
6.35	6.51	3.51	ind.	Zombor-vásártér	6.20
6.31	6.57	3.57		Fernbach-szállás	6.13
2.41	7.07	4.07		Zsárkóvácz	6.04
2.50	7.16	4.16		O-Szapár	5.56
3.06	7.30	4.30		Bresztóvácz	5.42
3.35	7.49	4.49		Hódásgh	5.27
4.05	8.10	5.12		Parabuty	5.02
4.46	8.35	5.37		Parabuty	4.43
5.00	8.49	5.51		Parabuty	4.22
5.40	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	4.05
5.54	9.30	6.23	érk.	Budkesz	3.50
6.16	9.45	6.38		Petrovacz-Glozsán	3.39
6.50	10.10	7.03	érk.	FUTAK	3.10
7.18	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	2.45

Oda		Szeged-Rókus—Szabadka.		Vissza	
SZ. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegy. v.	ind.
3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	

Oda		Szabadka—Dálja.		Vissza	
V. v.	SZ. v.	gy. v.	SZ. v.	SZ. v.	gy. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	6.50	9.24
5.25	2.26		6.56	6.17	12.37
5.45	2.46	6.41	7.23	5.53	8.54
6.16	3.17	7.05	8.05	5.02	8.28
6.40	3.41	7.21	8.27	4.40	8.17
7.03	4.02	7.37			7.56
7.17	4.16	7.47			7.46
7.29	4.28	7.57			7.37
9.23	5.25	8.42			6.57
9.35	5.37	8.52			6.46

Oda		O-Becse—Ujvidék.		Vissza	
SZ. v.	V. v.	SZ. v.	ind.	O-BECSE	érk.
4.40	9.50	4.25		Bács-Földvár	6.55
5.05	10.21	4.49		Csábrög	6.33
5.27	10.48	5.10		Zsabló	6.15
5.49	11.22	5.32		Gospodince	5.50
6.04	11.45	5.47		Pemerin	5.31
6.30	12.24	6.11		Járak	5.14
6.39	12.36	6.20	érk.	VASKAPU	4.58
6.53	12.53	6.34	ind.	VASKAPU	4.43
7.01	1.07	6.35	érk.	UJVIDÉK	4.40
7.25	1.35	7.00	érk.		4.15

Oda		Ujvidék—Vaskapu—Titel.		Vissza	
SZ. v.	V. v.	ind.	UJVIDÉK	érk.	V. v.
6.37	5.10		VASKAPU	6.00	3.01
7.00	5.38		VASKAPU	5.33	2.38
7.05	5.50	ind.	Káty	5.28	2.33
7.31	6.24		Tisza-Kálmánfalva	5.06	2.15
7.42	6.38		Kovib-Szt. Iván	4.43	1.56
7.57	7.00		Vilovacsárd-növeze	4.25	1.41
8.11	7.18		Lok	4.04	1.26
8.24	7.34		TITEL	3.48	1.14
8.37	7.50	érk.		3.32	1.00

Oda		Hegyes-Feketehegy—Palánka.		Vissza	
V. v.	V. v.	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	V. v.
6.59	6.50		Telcska	5.33	5.40
7.21	7.13		Kuta	5.30	5.18
7.41	7.33		Bálapusztó	5.18	5.06
7.58	7.50		Torcsa	4.53	4.45
8.06	8.08		Despot-Szt. Iván—Pivnicza	4.39	4.31
8.32	8.37		Szilbás	4.20	4.12
8.49	8.55		GAJDOBRA	3.51	3.47
9.21	9.21	ind.	PALÁNKA	3.39	3.35
9.53	9.53	érk.		2.55	2.45

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva.  
 A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldali pedig alulról felfelé olvasandók.  
 Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt.  
 Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

**Magas jutalékkal felvételnek**  
 bármily állásu megbízható egyének budapesti bank házában sorozatgyűjtésnek részletfizetésre való előadására, az 1883. évi XXXI. t. c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.  
 Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó” kiadóhivatásunk, postafiók 180, Budapest.



**Palais hajfijító**  
 használatával a megoszult haj eredeti színet nyeri vissza. A fejbőr nem festi, a ruhaneműt fölött nem hagy, többi előnye, hogy a hajtűszöket erősbíti, és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona. Főraktár Budapestben: Petri Ottó gyógyszerárban, I. ker., Attila-kört 51.

**Földbérbeadás.**  
 227 és 68 katasztrális hold fekete humus föld a rajta fekvő s jó karban lévő gazdasági épületekkel együtt négy (4) évre bérbeadandó.  
 Bővebb felvilágosítást ad LÖBL GYULA Sid, Szerém-megye.

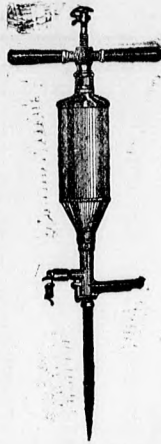
**A Richter-féle**  
**Liniment. Caps. comp.**  
**Horgony-Pain-Expeller**  
egy régi kipsóhált házi-szer, amely már több mint 33 év óta megbízható fájdalom- és alkalmazhatóságát bizonyítja, és az elhagyottak Intés. Súlyosabb utazások miatt bevásárláskor óvatossá vágyunk és csak az eredeti üvegek dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” özegetéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest.  
**Richter F. Ad. és társa,**  
csás. és kir. udvari orvostud. Rudolstadt.

### Eladatik

f. évi december 8-án reggel 9 órakor **Rasztinan** nyilvános árverés útján az alább elősorolt fehér, magyar fajú, számfeltilti szarvasmarha:

- 4 drb 4 éves tinó,
- 12 drb 3 éves tinó,
- 1 drb 2 éves tinó,
- 6 drb öreg tehén,
- 4 drb 3 éves üsző,
- 11 drb 1 éves üsző,

Báró Rédl Lajos uradalmi intézősége  
Rasztina.



**A szénkénegezési idényre!**  
Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű és legtartósabb

### szénkénegeftcskendő

### „EGYSZERÜSÉG”

Kosinszky Viktor igazgató  
szabadalmazott szénkénegeftcskendője.

Kizárólagos gyártása és eladása

### Schottola Ernő

czégnél

**BUDAPESTEN, Andrásy-út 2.**

A szénkénegeftcskendők ellenőrzésére szolgáló mérő-henger ugyanitt kapható. — Bő ismertető leírást és útmutatást a gyérítő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

**VÁSÁROLJON.**  
**ÜGYVEDJELŐT**  
SORSJEGYET  
1273 NYEREMÉNY  
**20.000** kor  
KERÜLKISORSOLÁSRA  
és (EGY)KORONÁERT  
**10.000** kor  
FŐNYEREMÉNY NYERHETŐ  
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK  
KEZELOSEG: NY. NAGY UJVAROS, UTC. 17. 23.  
HUZÁS: 1903 DECEMBER 31.

A n. é. közönség b. tudomasára adom, hogy a néhai **Liebhart Lajos-féle**

## czukrászdát

a mai napon átvettem, s azt a modern kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítva és újonnan berendezve a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtom. Fő törekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönség elismerését készítményeim kitűnőségével s a rendelések gyors és pontos kiszolgálásával teljesen kiérdemeljem.

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét naponta készített friss sütemény újdonságok — s tea-süteményekre, legfinomabb czukorkák, különféle csemege és főzni való csokoládéra, — kitűnő cognac, liqueur és csemege boraimra, — továbbá reggeli és oszonna kávé, tea, csokoládé, habos gesztenyére stb.

Reggeli és oszonnára abonenseket elvállalok. Kérem a n. é. közönséget, hogy atyám íránt tanusított jó indulatát reám is átruháznai s **versenyen kívül álló készítményeim** kitűnőségéről meggyőződni s egyszerűségi becses pártfogásával kitüntetni kegyeskedjék.

**LIEBHART JÁNOS**  
czukrász.

## KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

### SOMATOSE

aus dem Kesselt és annak tápanyagot tartalmazó iszom. könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

**erősítő-szer**

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknek, létegyeselmek, angol kórban szenvedő gyermekeknek, utulóknak, nemkülönben

**Vas-Somatose**

alkarjában a

**Sápkórosoknak** lesz ajánlani az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 2% esszenciás vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen. tartalmazó Somatose.

Romatose rendkívül egyszerű és olcsó.

Raktáron van az összes gyógyszer-tárban és gyógyszerkereskedésben.

A legjobb legfőplálabb reggeli

Könnyen megemészthető erősítő

## Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

### SUCHARD

## Csokoládé

főzésre és nyersen való évésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

Grand Prix Páris 1900